

การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล *

AN EVALUATION OF GRADUATE DIPLOMA IN TEACHER PROFESSION
(PROGRAM IMPROVED IN 2019) FACULTY OF EDUCATION,
SANTAPOL COLLEGE

สถิตย์ กุลสอน¹, โสภา ชัยพัฒน์² และ จูติวัธน์ หมั่นกิจ³

Sathit Koonsorn¹, Sopha Chaiyapat² and Thitiwat Mankit³

¹⁻³คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล

¹⁻³Faculty of Education, Santapol College, Thailand

Corresponding Author's Email: kulsorn@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยใช้การประเมินแบบ CIPP Model ของ Danial L.Stuffle Beam กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย อาจารย์ผู้สอน เลือกแบบเจาะจง จำนวน 21 คน นักศึกษา จำนวน 123 คน บัณฑิต จำนวน 123 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 123 คน โดยเลือกสุ่มอย่างง่าย รวมทั้งสิ้น จำนวน 390 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 -1.00 มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์หาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล พบว่าด้านบริบท อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) นักศึกษามีความเห็นเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

* Received 9 March 2024; Revised 20 March 2024; Accepted 25 April 2024

($\bar{X} = 3.98$) และบัณฑิตมีความเห็นเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 3.87$) ด้านปัจจัยนำเข้า หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.23$) นักศึกษามีความเห็นเหมาะสมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.12$) และบัณฑิตมีความเห็นเหมาะสมในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.22$) ด้านกระบวนการหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นเหมาะสมในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.18$) นักศึกษามีความเห็นในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.22$) และบัณฑิตมีความเห็นในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.20$) การประเมินผลผลิตด้านคุณลักษณะโดยนักศึกษามีความเห็นเหมาะสมระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.45$) บัณฑิต มีความเห็นเหมาะสมในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.50$) และการประเมินผลผลิตด้านผลกระทบหลักสูตรโดยผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามสภาพจริงของบัณฑิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.39$)

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร, หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู, คณะศึกษาศาสตร์

Abstract

The objective of this research was to evaluate the Graduate Diploma in Teacher Profession (Program Improved in 2019) of the Faculty of Education, Santapol College. This Curriculum Evaluation was applied the Danial L.Stuffle Beam Evaluation Method in terms of context, input, process, and outcome of the program (CIPP Model). The sample groups of this research were 390 respondents consisting of 21 lecturers, 123 university students, 123 graduate students, and 123 employers of graduate students. The research instruments were the five-rating scale questionnaires based on the Likert Scale and its criterions of evaluation consisted of 5 levels. The data analyses were administered by computer program by means of percentage, mean, Standard deviation.

The research findings for the evaluation of the Graduate Diploma in Teacher Profession (Program Improved in 2019) of the Faculty of Education, Santapol College were revealed that the lecturers were curriculum context at the high suitable

level ($\bar{X}=4.32$), university students were at the high suitable level ($\bar{X}=3.98$) and graduate students were at the highest suitable level ($\bar{X}=3.87$). Lecturers were the curriculum inputs program at the high level ($\bar{X}=4.23$), university students were at the high suitable level ($\bar{X}=4.12$) and graduate students were at the high suitable level ($\bar{X}=4.23$). Lecturers were the curriculum the process at the high suitable level ($\bar{X}=4.18$), university students were at high suitable level ($\bar{X}=4.22$) and graduate students were at the high suitable level ($\bar{X}=4.20$). An evaluation of the curriculum outcomes was revealed that university students at high suitable level ($\bar{X}=4.45$) and graduate students were at the high suitable level ($\bar{X}=4.45$). Examining of impact aspect of graduate curriculum in real performance found that it were at the high suitable level as a whole ($\bar{X}=4.39$).

Keywords: Evaluation of Curriculum, Graduate Diploma Program, Faculty of Education

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษาซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศทุกด้านมาอย่างยาวนาน สะท้อนให้เห็นถึงวิวัฒนาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง และได้มีการปรับโครงสร้างสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อตอบสนองการศึกษาศตวรรษที่ 21 ที่นำสู่การเป็นประเทศไทย 4.0 ที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) ซึ่งสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ให้สอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ส่งเสริมระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานสถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู ให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการผลิตครูได้อย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู วิทยาลัยสันตพล ได้รับอนุมัติใช้หลักสูตรครั้งแรก พ.ศ. 2556 และได้มีการปรับปรุงหลักสูตรในปี พ.ศ. 2562 เป็นหลักสูตร

ประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2562) โดยมุ่งผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูผู้สอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีจิตวิญญาณความเป็นครู และพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตทั้งด้านตรรกะเชิงความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาองค์ความรู้ศาสตร์ทางวิชาชีพครู และมีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี แนวคิด สารศาสตร์การสอน อีกทั้งมีทักษะคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมิน และการสื่อสารรวมทั้งใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ สามารถพัฒนาความคิดเป็นระบบและประยุกต์ความรู้นำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อวิชาชีพและการดำรงชีวิต (วิทยาลัยสันตพล, 2562)

การประเมินหลักสูตรเป็นระบบและกลไกที่สำคัญในการปรับปรุงหลักสูตรให้ตรงตามสภาพปัญหาและพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและทักษะวิชาชีพ สามารถจัดการเรียนรู้ ทนต่อการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัล ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มีการประเมินหลักสูตรอุดมศึกษาทุกหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี เพื่อตรวจสอบระบบการบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรให้มีความเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง (มารุต พัฒพล, 2558) ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ศึกษาการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุงพ.ศ. 2562) เพื่อเป็นข้อสนเทศพื้นฐานในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำรูปแบบ CIPP Model (Stufflebeam, 1973) ซึ่งเป็นรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมกับการประเมินหลักสูตร ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านบริบทหลักของสูตร ด้านปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร ด้านกระบวนการของหลักสูตร และด้านผลผลิตหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แนวคิดการประเมินแบบ CIPP Model (Stufflebeam, 1973) ประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล ใน 4 ด้านคือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน จำนวน 21 คน บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2564 จำนวน 180 คน นักศึกษาที่กำลังศึกษา ปีการศึกษา 2565 จำนวน 180 คน และผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 180 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 540 คน (วิทยาลัยสันตพล, 2562)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ อาจารย์ผู้สอน จำนวน 21 คน โดยเลือกสุ่มแบบเจาะจง และนักศึกษา จำนวน 123 คน บัณฑิต จำนวน 123 คน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 123 คน โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน รวมทั้งสิ้น จำนวน 390 คน โดยวิธีเลือกสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (สถิตย์ กุลสอน, 2562)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด คือ แบบสอบถามอาจารย์ นักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต เป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ ตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6–1.00 นำเครื่องมือไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู ปีการศึกษา 2563 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บคืนด้วยตนเอง จากอาจารย์ 21 ชุด นักศึกษา 123 ชุด บัณฑิต 123 ชุด และผู้ใช้บัณฑิตได้มอบให้นักศึกษาไปเก็บข้อมูลและส่งคืนด้วยตนเอง จำนวน 123 ชุด โดยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนตุลาคม 2565 – พฤศจิกายน 2565

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบท โดยอาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต ดังตาราง ที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินหลักสูตรด้านบริบทของอาจารย์ นักศึกษาและบัณฑิต โดยรวมและรายด้าน

การประเมินหลักสูตรด้านบริบท	อาจารย์			นักศึกษา			บัณฑิต		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านหลักการและเหตุผลของหลักสูตร	4.43	0.58	มาก	3.96	0.59	มาก	3.94	0.70	มาก
ด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.21	0.63	มาก	3.90	0.73	มาก	4.04	0.58	มาก
ด้านโครงสร้างของหลักสูตร	4.18	0.48	มาก	3.86	0.86	มาก	3.82	0.63	มาก
ด้านเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร	4.47	0.59	มาก	4.20	0.63	มาก	4.27	0.57	มาก
รวม	4.32	0.55	มาก	3.98	0.63	มาก	3.87	0.64	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นด้านบริบท มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$) ด้านที่มีความเห็นเหมาะสมมากที่สุดคือ เนื้อหารายวิชาหลักสูตร ($\bar{X}=4.47$) นักศึกษา มีความเห็นด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$) ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร ($\bar{X}=4.20$) และบัณฑิต มีความเห็นด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.87$) ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดได้แก่ เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร ($\bar{X}=4.27$)

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้า โดยอาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และบัณฑิต ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลประเมินปัจจัยนำเข้า โดยอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและบัณฑิต โดยรวมและรายด้าน

การประเมินปัจจัยนำเข้า	อาจารย์ผู้สอน			นักศึกษา			บัณฑิต		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.24	0.54	มาก	4.17	0.46	มาก	4.33	0.46	มาก
ด้านผู้เรียน	4.04	0.69	มาก	4.04	0.42	มาก	4.26	0.43	มาก
ด้านสถานที่เรียน	4.48	0.56	มาก	4.35	0.59	มาก	4.46	0.42	มาก
ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.19	0.79	มาก	3.97	0.63	มาก	3.87	0.61	มาก
ด้านวัสดุและครุภัณฑ์	4.22	1.16	มาก	3.98	0.52	มาก	4.20	0.49	มาก
รวม	4.23	0.84	มาก	4.12	0.48	มาก	4.22	0.47	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า อาจารย์ผู้สอนมีความเห็นปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) ด้านที่เหมาะสมมากที่สุดคือ ด้านสถานที่เรียน ($\bar{X} = 4.48$) นักศึกษามีความเห็นปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) และด้านที่เหมาะสมมากที่สุดคือ สถานที่เรียน ($\bar{X} = 4.35$) บัณฑิต มีความเห็นปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) ด้านที่เหมาะสมมากที่สุดคือ สถานที่เรียน ($\bar{X} = 4.46$)

3. ผลประเมินกระบวนการ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลประเมินกระบวนการ โดยอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและบัณฑิต

กระบวนการ	อาจารย์			นักศึกษา			บัณฑิต		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	4.18	0.54	มาก	3.67	1.18	มาก	4.15	0.63	มาก
ด้านกระบวนการเรียนการสอน	4.23	0.48	มาก	4.19	1.30	มาก	4.28	0.57	มาก
ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ผู้เรียน	3.92	0.61	มาก	4.44	0.59	มาก	4.25	0.68	มาก
ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้	4.47	0.48	มาก	4.38	0.75	มาก	4.20	0.62	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล	4.14	0.53	มาก	3.62	1.30	มาก	4.11	0.57	มาก
รวม	4.18	0.61	มาก	4.22	0.73	มาก	4.20	0.60	มาก

จากตาราง 3 อาจารย์ผู้สอน มีความเห็นด้านกระบวนการ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) ด้านที่เหมาะสมมากที่สุดคือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.47$) นักศึกษา มีความเห็นด้านกระบวนการ มีความเห็นเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) ด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.38$) และบัณฑิต มีความเห็นปัจจัยนำเข้ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$) ส่วนด้านที่เหมาะสมมากที่สุดได้แก่ กระบวนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.28$)

4. ผลประเมินผลผลิตหลักสูตรด้านคุณลักษณะ

4.1 ผลประเมินผลผลิตหลักสูตรด้านคุณลักษณะ โดยบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิต ดังตาราง 4

ตารางที่ 4 แสดงผลประเมินผลผลิต โดยบัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต

คุณลักษณะบัณฑิต	นักศึกษา (n=123)			บัณฑิต (n=123)		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านพุทธิพิสัย	4.41	0.65	มาก	4.32	0.66	มาก
ด้านเจตคติ	4.46	0.58	มาก	4.56	0.54	มากที่สุด
ด้านทักษะพิสัย	4.49	0.59	มาก	4.62	0.59	มาก
รวม	4.45	0.61	มาก	4.50	0.59	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการประเมินหลักสูตรด้านผลผลิตตามความเห็นของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) ด้านที่มีความเห็นมากที่สุดคือ ด้านทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.49$) บัณฑิตมีความเห็นเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) ด้านที่มีความเห็นมากที่สุดคือ ทักษะพิสัย ($\bar{X} = 4.62$)

4.2 ประเมินผลผลิตหลักสูตรด้านผลกระทบ โดยผู้ใช้บัณฑิต ดังตารางที่ 5
ตารางที่ 5 แสดงผลประเมินด้านผลกระทบของหลักสูตรเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน โดยผู้ใช้บัณฑิต

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
มีความสามารถในการสื่อสารการสอน	4.47	0.58	มาก
มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	4.46	0.65	มาก
มีภาวะผู้นำในการปฏิบัติงาน	4.28	0.57	มาก
มีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับเพื่อนร่วมงาน	4.30	0.65	มาก
มีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู	4.41	0.53	มาก
รวม	4.39	0.59	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ใช้บัณฑิต มีความเห็นด้านผลกระทบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) ด้านที่เหมาะสมมากที่สุดคือ ความสามารถในการสื่อสารการสอน ($\bar{X} = 4.47$) รองลงมาได้แก่ มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 4.46$) และมีบุคลิกภาพเหมาะสมกับความเป็นครู ($\bar{X} = 4.29$) ส่วนด้านที่มีระดับความเห็นระดับต่ำสุดได้แก่ มีปฏิสัมพันธ์ทางบวกกับเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 4.30$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายได้ว่า

1. การประเมินด้านบริบท อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และบัณฑิต มีความเห็นด้านบริบท มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องการวิจัยของ ธนวัฒน์ วรรณประภา และคณะ (2565) พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและบัณฑิต มีความเห็นสอดคล้องกันว่าด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือเนื้อหารายวิชาหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องจาก คณะศึกษาศาสตร์ได้จัดโครงสร้างหลักสูตรมีจำนวนหน่วยกิตในเกณฑ์มาตรฐาน และโครงสร้างเนื้อหาวิชา มีความชัดเจนสอดคล้องวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเป็นไปตามเกณฑ์คุรุสภากำหนด อย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างควรมีการปรับปรุงเนื้อหาบางรายวิชา ควรรวบเนื้อหาวิชาที่มีการทับซ้อนเป็นวิชาเดียว และปรับลดจำนวนหน่วยกิตลง อีกทั้งจัดลำดับรายวิชาให้เหมาะสมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด มารุต พัฒนาผล (2558) ที่ว่า ผู้มีหน้าที่ร่างหลักสูตรควรมีการปรึกษาร่วมกัน ในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาวิชาเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อน

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า อาจารย์ นักศึกษา และบัณฑิต มีความเห็นว่าด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีความเหมาะสมมากที่สุดคือ ด้านสถานที่เรียน ซึ่งสอดคล้องการวิจัยของ ปิยะธิดา ปัญญา (2562) ที่พบว่า การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ด้านปัจจัยนำเข้า มีความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สถาบันได้จัดห้องเรียนมีความพร้อมทั้งด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สื่อ วัสดุและสิ่งอำนวยความสะดวกเหมาะสมเพียงพอ มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณสมบัติ คุณวุฒิ ประสบการณ์ และความสามารถเหมาะสมตามเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนด อีกทั้งได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกผู้เข้าศึกษาในหลักสูตรตรงตามที่คุรุสภากำหนด อย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างควรมีการส่งเสริมอาจารย์ผู้สอนให้ทำตำราเรียน เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของวิชาที่สอน และส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนศึกษาค้นคว้า พัฒนาศาสตร์การสอน เพื่อหาประสบการณ์และนำความรู้ วิทยาการที่ทันสมัย มาพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านวัสดุครุภัณฑ์การศึกษาและอาคารสถานที่ เช่น เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเสียง โต๊ะ เก้าอี้ ควรมีการสำรวจเพื่อซ่อมแซมบำรุงรักษาให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การประเมินกระบวนการ อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและบัณฑิต มีความคิดเห็น สอดคล้องในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องการวิจัยของเจษฎา จันทรเปล่ง (2562) ที่พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านกระบวนการในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล กำหนดกระบวนการใช้หลักสูตรประกอบด้วยการจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และมีการเตรียมการใช้หลักสูตรโดยให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย จัดประชุมชี้แจงอาจารย์ผู้สอนให้สามารถบูรณาการความรู้ตรงตามวัตถุประสงค์หลักสูตร อาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ทั้งด้านความรู้ ประสบการณ์ ความสามารถ มีการวัดประเมินผลสอดคล้องเนื้อหารายวิชาและตรงตามวัตถุประสงค์หลักสูตร ในการบูรณาการความรู้ให้นักศึกษานำไปใช้ในชีวิตจริงอย่างเหมาะสม สอดคล้องงานของวิจัย ธนะวัฒน์ วรรณประภาและคณะ (2565) ที่พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ด้านกระบวนการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และด้านกระบวนการประกอบด้วย 1) การบริหารจัดการหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดการประเมินผล และ 4) การให้คำปรึกษาทางวิชาการ อย่างไรก็ตามมีข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างควรมีการประเมินหลักสูตร เพื่อปรับปรุงให้ทันสมัย รวมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่นเพื่อแลกเปลี่ยนเสริมทักษะให้นักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษา

4. การประเมินผลผลิต

4.1 การประเมินผลผลิต โดยบัณฑิต มีความเห็นด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ทักษะพิสัย เจตคติ และพุทธิพิสัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมบัณฑิตมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 บัณฑิตมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเองสู่การเป็นบัณฑิต มีความรับผิดชอบ ตรงเวลา มีทักษะในการวางแผนศึกษาค้นคว้าผลงานทางวิชาการด้วยตนเอง โดยใช้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ เพื่อพัฒนา การเรียนรู้และประเมินผลการดำเนินงานตนเองได้ถูกต้องตรงความเป็นจริง มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีคุณลักษณะ คุณภาพด้านความรู้ความสามารถ ตามมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัย เจษฎา จันทรเปล่ง (2562) พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านผลผลิต มีความเหมาะสมในระดับมาก บัณฑิตได้รับ

การยอมรับด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ทักษะทางปัญญา มีความสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการปฏิบัติงาน และวิชาชีพของตนเอง มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เป็นผู้นำทางด้านวิชาการ และเป็นผู้นำการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเรียนการสอน

4.2 การประเมินโดยผู้ใช้บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต ประเมินผลกระทบเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตามสภาพจริงโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยมีความสามารถในการสื่อสารการสอนและความสามารถในการบูรณาการความรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพร แหยมแสง (2560) พบว่า ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า คุณลักษณะบัณฑิตในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก บัณฑิตสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมของบริบทสถานศึกษา แต่ละแห่งอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน สามารถทำงานเป็นทีม มีความสามารถ ด้านศาสตร์การสอนและมีประสิทธิภาพในการทำงานที่แตกต่างกันตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา และควรให้โอกาสบัณฑิตได้ใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้งานที่เป็นข้อจำกัดบางประการของสถานศึกษา ได้ฝึกประสบการณ์สามารถปฏิบัติงานให้มีทักษะ แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สร้างปฏิสัมพันธ์ดี เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชา มีคุณธรรม แสวงหาความรู้ พัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ทนต่อการเปลี่ยนแปลง มีความมุ่งมั่นในการประกอบวิชาชีพ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี จัดระบบ ความรู้ และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการประเมินทำให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตรและรายวิชาตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ตามจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการทบทวนเพื่อปรับหลักสูตรให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนานาวิชาชีพครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงยุค เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งผลการประเมินหลักสูตรพบว่า ด้านบริบท อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและบัณฑิต มีความเห็นสอดคล้องระดับมาก ด้านปัจจัยนำเข้า อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และบัณฑิต มีความเห็นสอดคล้องในระดับมาก ด้านกระบวนการ อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและบัณฑิต มีความเห็นสอดคล้องในระดับมาก ผลการประเมินผลผลิตด้านคุณลักษณะบัณฑิตอยู่ในระดับมาก และผลการประเมิน คุณลักษณะบัณฑิตตามความเห็นผู้ใช้บัณฑิตอยู่ในระดับมากและผลประเมินผลกระทบโดยผู้ใช้บัณฑิต พบว่า บัณฑิตมีความรู้ในศาสตร์การสอนและมีความสามารถถ่ายทอดความรู้ระดับมาก จากการวิจัยดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้คือ 1) คณะศึกษาศาสตร์ ควรนำไปใช้เป็นข้อมูลใน

การปรับปรุงหลักสูตรในครั้งต่อไปให้ทันสมัยมีคุณภาพสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงยุคเทคโนโลยี ดิจิทัล 2) ควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนได้ปรับปรุงและพัฒนาสาระในหลักสูตร สื่อ นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับมาตรฐาน และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 1) สถาบันการศึกษา ควรมีการประเมินเพื่อการพัฒนาหลักสูตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างน้อย 3 ปีต่อครั้ง 2) ควรมี การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องทั้งนักศึกษา บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และผู้แทนกรรมการสถานศึกษาเพื่อศึกษารูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการผู้เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- เจษฎา จันทรเปล่ง. (2562). การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ใน วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธนวัฒน์ วรรณประภา และคณะ. (2565). การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ (หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วารสาร HRD Journal มหาวิทยาลัยบูรพา, 13(1), 95-103.
- นพพร แหยมแสง. (2560). การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาคณิตศาสตร์ศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วารสารวิจัยและพัฒนายลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, 12(1), 3668-3680.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะธิดา ปัญญา. (2562). การประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ใน รายงานวิจัยคณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มารุต พัฒพล. (2558). การประเมินหลักสูตรเพื่อการเรียนรู้และพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.

วิทยาลัยสันตพล. (2562). หลักสูตรหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยสันตพล. อุตรธานี: วิทยาลัยสันตพล. สติธย์ กุลสอน. (2562). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. อุตรธานี: ภาควิชาการพิมพ์ (999). สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2562-2564. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.

Stufflebeam, Daniel L. (1973). Education Evaluation and Decision Making. In Educational Evaluation: Theory and Practice. Belmont, California: Wadsworth Publishing Comp.